

CYNGOR SIR YNYS MÔN

CYFARFOD:	Cyngor Sir
DYDDIAD:	10.09.2019
TEITL YR ADRODDIAD:	Penodi pedwar o aelodau cyfetholedig newydd o'r cyhoedd ac un Cynghorydd Sir i wasanaethu ar y Pwyllgor Safonau
ADRODDIAD GAN:	Y Cynghorydd Margaret M Roberts – Cadeirydd Panel Dethol y Pwyllgor Safonau
SWYDDOG CYSWLLT :	Lynn Ball Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro lbxc@ynysmon.gov.uk 01248 752586
PWRPAS YR ADRODDIAD :	Cadarnhau argymhelliad Panel Dethol y Pwyllgor Safonau mewn perthynas â'r pedwar aelod cyfetholedig a phenodi Cynghorydd Sir

CEFNDIR

1. Dan Ran III Deddf Llywodraeth Leol 2000 (fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Llywodraeth Leol 2006), rhaid i'r Cyngor fod â Phwyllgor Safonau ac arno ddim mwy na 9 o aelodau a rhaid i'r mwyafrif o'r aelodau hynny fod yn aelodau annibynnol o'r cyhoedd.
2. Ar hyn o bryd, mae'r Pwyllgor Safonau yn cynnwys 5 o aelodau annibynnol, 2 o gynghorwyr cymuned a 2 gynghorydd sir.

PENODI PEDWAR AELOD ANNIBYNNOL I WASANAETHU AR Y PWYLLGOR SAFONAU

3. Daw tymor pedwar o'r pump aelod annibynnol sydd ar y Pwyllgor Safonau ar hyn o bryd i ben ar 19 Rhagfyr 2019. Bydd y pedwar wedi cwblhau dau dymor, sef yr uchafswm statudol. Penodwyd y pumed aelod, Mr John Robert Jones, ym mis Rhagfyr 2017 a bydd ef yn parhau i fod yn aelod.
4. Yn unol â'r Rheoliadau Statudol, rhaid i aelodau annibynnol y Pwyllgor Safonau gael eu penodi gan y Cyngor ond dim ond ar ôl cydymffurfio gyda phroses ddethol statudol. I gynnal y broses recriwtio a dethol hon, mae'r Cyngor Sir wedi dirprwyo ei awdurdod i Banel Dethol y Pwyllgor Safonau; sy'n cynnwys un aelod annibynnol o'r cyhoedd, un cynrychiolydd o blith y cynghorwyr tref a chymuned a thri o gynghorwyr sir. Ni chaiff unrhyw aelod o'r Panel Dethol fod yn aelod hefyd o'r Pwyllgor Safonau.

5. Mewn cyfarfod o Banel Dethol y Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd ar 11 Ebrill 2019, cymeradwyodd y Panel y broses recriwtio ac fe hysbysebwyd y swyddi gweigion ar wefan y Cyngor, Twitter a Facebook (o 29.04.2019 i 17.05.2019), North Wales Chronicle (ar 02.05.2019 ac ar 09.05.2019) a'r Bangor and Anglesey Mail (ar 01.05.2019 ac ar 08.05.2019).
6. Roedd y dyddiad cau ar 17 Mai 2019 ac fe wnaeth Panel Dethol y Pwyllgor Safonau ystyried y ceisiadau a dderbyniwyd mewn proses tynnu rhestr fer a gynhaliwyd ar 21 Mehefin 2019. Rhoddodd y Panel 7 ymgeisydd ar y rhestr fer a'u gwahodd i gyfweiliad.
7. Cynhaliwyd y cyfweiliadau ar 29 a 30 Gorffennaf 2019 ac fe gytunodd y Panel i enwebu pedwar o unigolion i gael eu penodi ar gyfer rôl aelodau annibynnol ar y Pwyllgor Safonau (yn ôl trefn yr wyddor):

Mr Thomas Rhys Davies
Mrs Celyn Menai Edwards
Mrs Gill Murgatroyd
Mrs Sharon Warnes

Gwnaed y penderfyniad yn seiliedig ar ffurflenni cais yr ymgeiswyr, eu cwestiynau cyfweiliadau wedi'u sgorio a'r geirdaon.

8. Yn ogystal, penderfynodd y Panel, petai swydd wag achlysurol bellach yn codi am aelod annibynnol o'r Pwyllgor Safonau yn ystod y deuddeg mis nesaf, y dylid penodi **Mrs Pauline Vella** yn awtomatig i'r rôl hon heb yr angen am broses recriwtio bellach, ar yr amod bob amser fod yr ymgeisydd yn parhau i fod yn gymwys i ymgymryd â'r rôl.
9. Hoffai'r Panel achub ar y cyfle hwn i ddiolch i'r holl ymgeiswyr am gymryd yr amser i gyflwyno eu ceisiadau, yn arbennig felly'r ymgeiswyr a fynychodd y cyfweiliadau oherwydd roedd y safon yn uchel ac roedd pob ymgeisydd ar y rhestr fer yn gymwys i'r rôl.

PENODI DAU GYNGHORYDD SIR I WASANAETHU AR Y PWYLLGOR SAFONAU

10. Mae'r Cyngorydd Dafydd Rhys Thomas yn gymwys i barhau yn ei rôl fel Aelod o'r Cyngor Sir o'r Pwyllgor Safonau tan 2022.
11. Yn achos y Cyngorydd Trefor Lloyd Hughes, mae'n sefyll i lawr o'i rôl fel cynrychiolydd y Cyngorwyr Sir ar y Pwyllgor Safonau. Felly, bydd angen i'r Cyngor enwebu Cyngorydd yn ei le ar y Pwyllgor Safonau.
12. Mae rhai materion statudol y mae'n rhaid eu cymryd i ystyriaeth wrth wneud penderfyniad ynghylch pwy ddylai gael eu henwebu fel cynrychiolydd y Cyngorwyr Sir ar y Pwyllgor Safonau:
 - 12.1 Nid oes angen cydbwysedd gwleidyddol ar y Pwyllgor Safonau (oherwydd ei gyfansoddiad mwyafrifol annibynnol).
 - 12.2 Ni fedrir enwebu'r Arweinydd.

- 12.3 Oherwydd y ffaith bod un o gynrychiolwyr y Cynghorwyr Sir ar y Pwyllgor Safonau yn aelod o'r Pwyllgor Gwaith, ni fedr yr ail gynrychiolydd hefyd fod yn aelod o'r Pwyllgor Gwaith.

ARGYMHELLION

Bod y Cyngor:

13. Yn derbyn argymhellion Panel Dethol y Pwyllgor Safonau fel a ganlyn:-

- 13.1 penodi **Mr Thomas Rhys Davies, Mrs Celyn Menai Edwards, Mrs Gill Murgatroyd a Mrs Sharon Warnes** fel aelodau annibynnol cyfetholedig o'r Pwyllgor Safonau o 20 Rhagfyr 2019 ymlaen; am hyd at ddau dymor, fel sy'n cael ei ganiatau yn statudol ac yn y Cyfansoddiad;
- 13.2 petai swydd wag achlysurol bellach yn codi am aelod annibynnol o'r Pwyllgor Safonau yn ystod y deuddeg mis nesaf, y dylid penodi **Mrs Pauline Vella** yn awtomatig i'r rôl hon heb yr angen am broses recriwtio bellach, ar yr amod bob amser fod Mrs Vella yn parhau i fod yn gymwys i ymgymryd â'r rôl.

14. Mewn perthynas â chynrychiolwyr y Cyngor Sir ar y Pwyllgor Safonau:

- 14.1 Cadarnhau bod y **Cynghorydd Dafydd Rhys Thomas** yn parhau i wasanaethu fel un o gynrychiolwyr y Cynghorwyr Sir tan yr etholiad nesaf yn 2022;
- 14.2 Enwebu un Cynghorydd Sir i wasanaethu ar y Pwyllgor Safonau, hyd at yr etholiad nesaf yn 2022 i gychwyn ond bydd yn gallu gwasanaethu am un tymor pellach dilynol.

15. Cadarnhau bod y Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro yn cael yr awdurdod i gynnwys cyfeiriad at Banel Dethol y Pwyllgor Safonau, yng Nghyfansoddiad y Cyngor, er mwyn osgoi'r angen am "ddapraiaeth wrth gefn" yn adroddiad strwythur pwyllgorau sy'n cael ei gadarnhau gan y Cyngor yn ei gyfarfod blynyddol.